
“Tài liệu tham khảo phục vụ Hội nghị
Ban chấp hành Trung ương Đoàn lần thứ 12”

BÁO CÁO

Kết quả 4 năm triển khai phong trào “Năm xung kích phát triển kinh tế - xã hội và bảo vệ Tổ quốc” và “Bốn đồng hành với thanh niên lập thân, lập nghiệp” nhiệm kỳ 2007 - 2012

Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ IX phát động và triển khai trong toàn Đoàn 2 phong trào “5 xung kích phát triển kinh tế - xã hội và bảo vệ Tổ quốc” và “Bốn đồng hành với Thanh niên lập thân, lập nghiệp”. Qua 4 năm triển khai, với sự nỗ lực, sáng tạo và quyết tâm của các cấp bộ Đoàn, sự tham gia nhiệt tình của đông đảo cán bộ, ĐVTN, sự quan tâm của các cấp ủy Đảng, chính quyền và xã hội, phong trào đã đạt được những kết quả cơ bản sau:

I. CÔNG TÁC CHỈ ĐẠO, TRIỂN KHAI

1. Trung ương Đoàn

Ngay sau Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ IX, Ban Bí thư Trung ương Đoàn tập trung chỉ đạo triển khai học tập, quán triệt, tuyên truyền Nghị quyết Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ IX. Cấp Trung ương tổ chức 3 hội nghị học tập, quán triệt nghị quyết đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ IX cho 1.571 cán bộ Đoàn là Bí thư, Phó Bí thư các tỉnh, thành Đoàn, Đoàn trực thuộc, Bí thư các Quận, Huyện, Thị đoàn và tương đương ở 3 khu vực Bắc, Trung, Nam. Bên cạnh đó, Ban Bí thư Trung ương Đoàn đã thành lập các tổ công tác, phân công các đồng chí Thường vụ Trung ương Đoàn làm tổ trưởng đi cơ sở phối hợp với các địa phương tổ chức các lớp quán triệt, triển khai phong trào cho cán bộ đoàn cơ sở và thanh niên ở các địa bàn khác nhau.

Ban chấp hành, Ban Thường vụ, Ban Bí thư Trung ương Đoàn ban hành Chương trình hành động thực hiện Nghị quyết Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ IX và các chỉ thị, nghị quyết, kết luận để chỉ đạo thực hiện phong trào theo từng đối tượng, lĩnh vực; đồng thời tham mưu với Đảng và Nhà nước xây dựng chính sách, tạo cơ chế để triển khai thực hiện phong trào và tiếp tục ký các nghị quyết liên tịch hoặc chương trình phối hợp hoạt động với các bộ, ngành để đẩy mạnh triển khai phong trào.

Các Ban, đơn vị của Trung ương Đoàn đã biên soạn và phát hành nhiều tài liệu, sách hướng dẫn... phục vụ cho việc học tập, triển khai thực hiện phong trào

“5 xung kích phát triển kinh tế - xã hội và bảo vệ Tổ quốc” và “4 đồng hành với thanh niên lập thân, lập nghiệp” .

Hội LHTN Việt Nam, Hội sinh viên Việt Nam, Hội doanh nghiệp trẻ đã tích cực triển khai các nội dung của phong trào trong các đối tượng là sinh viên, doanh nghiệp trẻ. Ban chấp hành Trung ương Hội Sinh viên Việt Nam xây dựng chương trình hành động để triển khai thực hiện phong trào tới các cấp bộ Hội và đông đảo sinh viên trong toàn quốc. Hội các nhà doanh nhân trẻ Việt Nam đã cụ thể các nội dung của phong trào bằng cuộc vận động hội nhập kinh tế quốc tế của doanh nhân trẻ Việt Nam.

Chỉ đạo các báo, tạp chí, phát thanh, truyền hình trong hệ thống tổ chức Đoàn, Hội tập trung tuyên truyền về phong trào và giới thiệu các gương tập thể, cá nhân điển hình tiên tiến, những mô hình, kinh nghiệm hay trong quá trình triển khai thực hiện phong trào.

Thực hiện Chương trình làm việc toàn khóa, Ban chấp hành Trung ương Đoàn đã tiến hành đánh giá kết quả giữa nhiệm kỳ thực hiện Nghị quyết Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ IX; đồng thời Ban Bí thư Trung ương Đoàn đã tổ chức Hội nghị sơ kết đánh giá kết quả thực hiện 2 phong trào *“Năm xung kích phát triển kinh tế - xã hội và bảo vệ Tổ quốc”* và *“Bốn đồng hành với thanh niên lập thân, lập nghiệp”*.

2. Tỉnh, thành Đoàn và Đoàn trực thuộc

Sau hội nghị triển khai phong trào từ trung ương, các cấp bộ Đoàn đã triển khai phong trào bằng nhiều hình thức, nội dung phong phú, thiết thực; xây dựng chương trình, kế hoạch hành động phù hợp với các địa phương, đơn vị để chỉ đạo, triển khai thực hiện phong trào.

Các Tỉnh, Thành đoàn và Đoàn trực thuộc đã đẩy mạnh công tác tuyên truyền, giới thiệu phong trào *“5 xung kích phát triển kinh tế - xã hội và bảo vệ Tổ quốc”* và *“4 đồng hành với thanh niên lập thân, lập nghiệp”* và các mô hình điển hình trên các phương tiện truyền thông của địa phương, trên tờ tin thanh niên và các ấn phẩm do Đoàn Thanh niên phát hành. Nhiều Tỉnh, Thành đoàn đã phối hợp tốt với các sở, ngành để tạo sự ủng hộ và nguồn lực tổ chức các hoạt động thúc đẩy phong trào.

Sau 4 năm triển khai thực hiện 2 phong trào *“5 xung kích phát triển kinh tế - xã hội và bảo vệ Tổ quốc”* và *“4 đồng hành với thanh niên lập thân, lập nghiệp”* đã được các cấp bộ Đoàn, các tầng lớp thanh niên đón nhận, cụ thể hoá trong từng đối tượng, lĩnh vực công tác với nhiều nội dung phong phú, thiết thực, hiệu quả, tạo môi trường thuận lợi để bồi dưỡng và phát huy vai trò xung kích của thanh niên tham gia phát triển kinh tế - xã hội, củng cố quốc phòng, an ninh, giữ gìn trật tự an toàn xã hội.

II. ĐÁNH GIÁ KẾT QUẢ CÁC NỘI DUNG CỦA PHONG TRÀO

1. Phong trào 5 xung kích phát triển kinh tế - xã hội và bảo vệ Tổ quốc

1.1. Xung kích lao động sáng tạo, phát triển kinh tế - xã hội, với mục tiêu phấn đấu ở đâu có Đoàn, ở đó có hoạt động sáng tạo, các cấp bộ Đoàn đã tổ chức nhiều hoạt động trong các đối tượng, lĩnh vực công tác với nhiều nội dung phong phú, thiết thực, hiệu quả, tạo môi trường thuận lợi để bồi dưỡng, phát huy vai trò tiên phong gương mẫu của thanh niên trong lao động sáng tạo, nâng cao chất lượng và hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ chính trị tại từng địa phương, đơn vị, góp phần khẳng định vai trò, vị trí của tổ chức Đoàn và tuổi trẻ trong tham gia phát triển kinh tế - xã hội, củng cố quốc phòng, an ninh, giữ gìn trật tự an toàn xã hội.

Các cấp bộ Đoàn đã tập trung triển khai phong trào “*Tuổi trẻ sáng tạo*” trong thanh niên các lĩnh vực, địa bàn; xây dựng và triển khai các hình thức phát huy sáng kiến, ý tưởng sáng tạo, cải tiến kỹ thuật, đổi mới quy trình quản lý, phong cách làm việc trong đoàn viên, thanh niên như: các giải thưởng, quỹ sáng tạo trẻ. Trong nửa nhiệm kỳ qua, các cấp bộ Đoàn đã hỗ trợ, tổ chức cho đoàn viên thanh niên đảm nhận, triển khai thực hiện hàng trăm ngàn sáng kiến, ý tưởng sáng tạo, đề tài nghiên cứu khoa học, xây dựng các giải thưởng, học bổng¹.

Củng cố, xây dựng và phát triển lực lượng thanh niên xung phong, các đội hình thanh niên tham gia phát triển kinh tế - xã hội tại các địa phương, đơn vị, đặc biệt ở những lĩnh vực, địa bàn khó khăn. Tiếp tục triển khai xây dựng làng thanh niên lập nghiệp, các dự án nuôi trồng thủy sản, xây dựng cầu nông thôn mới ở đồng bằng sông Cửu Long, dự án xây dựng cầu nông thôn ở các tỉnh miền núi phía Bắc, miền Trung - Tây Nguyên và địa bàn khó khăn. Các cấp bộ Đoàn đã tích cực, chủ động tham gia thực hiện các dự án thuộc các chương trình quốc gia như chương trình quốc gia về xoá đói giảm nghèo và giải quyết việc làm; chương trình phát triển nuôi trồng thủy sản; chương trình trồng mới 05 triệu ha rừng; chương trình mục tiêu quốc gia nước sạch và vệ sinh môi trường nông thôn; Chương trình bố trí, sắp xếp dân cư các vùng thiên tai, vùng đặc biệt khó khăn, vùng giáp biên². Thông qua việc xung kích, đảm nhận thực hiện các chương trình, dự án phát triển kinh tế- xã hội của địa phương và đất nước, đã góp phần nâng cao kiến thức, trình độ quản lý kinh tế của đội ngũ cán bộ Đoàn và giải quyết việc làm cho đoàn viên, thanh niên.

Hoạt động ứng dụng, chuyển giao tiến bộ kỹ thuật, công nghệ vào nông nghiệp, nông thôn được xác định là một trong những hoạt động trọng tâm và nhiệm

Theo báo cáo của 42/68 Tỉnh, Thành đoàn và Đoàn trực thuộc:

¹ Đã tổ chức cho đoàn viên thanh niên đảm nhận, thực hiện 8.197 đề tài nghiên cứu khoa học, với tổng trị giá trị làm lợi hơn 83 tỷ đồng.

² Thực hiện 5.037 dự án, với tổng nguồn vốn trên 524 tỷ đồng, thu hút gần 960.000 thanh niên tham gia.

vụ quan trọng của tổ chức Đoàn ở nông thôn. Bằng những mô hình, hình thức hoạt động hiệu quả như tập huấn chuyên giao tiến bộ kỹ thuật nông nghiệp, xây dựng các điểm trình diễn kỹ thuật, câu lạc bộ khuyến nông - lâm - ngư nghiệp, tổ chức các đội trí thức trẻ tình nguyện làm công tác khuyến nông... tiếp tục được duy trì và phát huy và ngày càng có hiệu quả, thu hút đông đảo TNNT tham gia. Thông qua đó đã góp phần quan trọng vào việc chuyển đổi cơ cấu cây trồng và vật nuôi, từng bước nâng cao kiến thức nghề nông cho TNNT; giải quyết việc làm, tăng thu nhập và xoá đói, giảm nghèo, động viên TNNT yên tâm phát triển sản xuất, làm giàu chính đáng ngay trên quê hương mình.

Hoạt động hỗ trợ TNNT xây dựng các mô hình liên kết hợp tác phát triển kinh tế là nội dung mới, được tăng cường tập trung chỉ đạo thực hiện sau khi Ban Thường vụ Trung ương Đoàn (khoá IX) ban hành Kết luận số 127 về *một số giải pháp nâng cao chất lượng hoạt động của Đoàn trên địa bàn nông thôn giai đoạn 2008 - 2012*. Các cấp bộ Đoàn đã tập trung hướng dẫn quy trình thành lập tổ hợp tác, hợp tác xã thanh niên, xây dựng điểm các mô hình theo các lĩnh vực: dịch vụ sản xuất nông nghiệp, khuyến nông, khuyến ngư, thương mại dịch vụ, bảo vệ môi trường nông thôn³... Thông qua việc hình thành các tổ hợp tác, hợp tác xã thanh niên, đã tạo được sự phối hợp của các hộ gia đình và cá nhân thanh niên trong quá trình sản xuất, tiêu thụ hàng hoá và dịch vụ, tiến tới sản xuất ra sản phẩm đạt số lượng lớn và giá trị kinh tế cao; phát huy được tiềm năng to lớn, vai trò xung kích và nòng cốt của thanh niên trong việc tham gia phát triển kinh tế - xã hội, xoá đói, giảm nghèo; tạo ra sự liên kết trong TNNT cùng giải quyết vấn đề rất căn bản là thu nhập, việc làm cho thanh niên tại chỗ.

Hoạt động đảm nhận các công trình, phần việc thanh niên đã được các cấp bộ Đoàn triển khai trong hầu hết các đối tượng thanh niên (*công chức, lực lượng vũ trang, công nhân, đô thị, nông thôn*). Các công trình, phần việc thanh niên ngày càng đi vào chiều sâu, gắn với chất lượng, kỹ thuật và tính hiệu quả ngày càng thiết thực. Đã có nhiều công trình, phần việc được thực hiện mang lại năng suất, chất lượng và hiệu quả cao, được địa phương, đơn vị ghi nhận và đánh giá cao⁴. Thông qua việc đảm nhận thực hiện các công trình, phần việc thanh niên, thể hiện vai trò xung kích, sáng tạo của thanh niên thực hiện những việc mới, việc khó, nâng cao khả năng lập kế hoạch, năng lực tổ chức, chỉ đạo, quản lý kinh tế của cán bộ Đoàn, đồng thời, giáo dục tinh thần cộng đồng, tinh thần tình nguyện cho đoàn viên, thanh niên.

Hạn chế và nguyên nhân: Trung ương Đoàn chưa xây dựng và triển khai Chương trình thanh niên tham gia thực hiện Chiến lược biển Việt Nam đến năm

³ Xây dựng 407 mô hình làng, khu kinh tế thanh niên, 7.175 mô hình tổ hợp tác, hợp tác xã thanh niên, 14.171 mô hình trang trại trẻ, thu hút gần 270 nghìn thanh niên tham gia.

⁴ Đảm nhận gần 200 nghìn công trình, phần việc thanh niên, với tổng kinh phí gần 1.200 tỷ đồng, thu hút trên 60.000 lượt thanh niên tham gia

2020 của Chính phủ; việc triển khai phong trào Bốn mới ở các địa bàn vùng sâu, vùng xa, trong đối tượng thanh niên dân tộc còn hạn chế; phong trào Sáng tạo trẻ triển khai chưa đồng đều, mới chỉ thực hiện tốt trong khối công nhân, viên chức, các khối thanh niên khác còn hạn chế; hoạt động hỗ trợ và tổ chức cho ĐVTN xây dựng các mô hình phát triển kinh tế chưa khơi dậy được ý thức chủ động vươn lên của ĐVTN. Nguyên nhân chủ yếu do việc xác định nội dung “*Xung kích thực hiện các chương trình, dự án phát triển kinh tế - xã hội ở những lĩnh vực, địa bàn khó khăn*” ở một số khâu vượt quá khả năng nội tại của tổ chức Đoàn; sự hỗ trợ của tổ chức Đoàn để ĐVTN tự khởi nghiệp, lập nghiệp, phát triển quản lý sự nghiệp còn hạn chế cả về kiến thức và kinh nghiệm; mặt khác một bộ phận ĐVTN chưa đủ khả năng để chủ động tham gia vào quá trình chuyển dịch cơ cấu kinh tế ở địa phương, đơn vị, nhất là ĐVTN ở địa bàn dân cư.

1.2. Xung kích, tình nguyện vì cuộc sống cộng đồng, được các cấp bộ Đoàn triển khai với nhiều hình thức đa dạng, nội dung phong phú gắn với nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội của đất nước và mỗi địa phương. Nhiều chương trình, đợt hoạt động cao điểm xác định đúng chủ đề, như: thanh niên với Nghề nghiệp và việc làm; An sinh xã hội; tuổi trẻ chung tay xây dựng nông thôn mới; hành động vì môi trường; chương trình xây dựng nhà Nhân ái, nhà Bán trú dân nuôi; đặc biệt là chương trình thấp nển tri ân tưởng nhớ các anh hùng liệt sỹ đã được các cấp ủy Đảng, chính quyền; nhân dân và dư luận xã hội đánh giá cao, góp phần tập hợp giáo dục thanh thiếu nhi và xung kích, tình nguyện tham gia giải quyết những vấn đề khó khăn, bức xúc của cộng đồng.

Phong trào Thanh niên tình nguyện được triển khai thường xuyên với cao điểm là Tháng Thanh niên, Chiến dịch tình nguyện hè. Nội dung có nhiều đổi mới theo hướng cụ thể, rõ việc sát với nhu cầu, thực tiễn của địa phương. Các đội hình, lực lượng thanh niên tình nguyện chuyên sâu gắn với chuyên môn, nghiệp vụ của thanh niên, sinh viên được củng cố, phát triển ngày càng nhiều đã tham gia tích cực vào việc giải quyết những vấn đề khó khăn, bức xúc của cộng đồng, vùng sâu, vùng xa, vùng đặc biệt khó khăn. Điểm nổi bật trong phong trào thanh niên tình nguyện là đội hình đa dạng hơn, địa bàn hoạt động rộng hơn trên cơ sở phát huy vai trò nòng cốt của lực lượng thanh niên, học sinh, sinh viên, coi trọng các hoạt động tình nguyện tại chỗ, huy động nhiều nguồn lực, thu hút đông đảo các lực lượng xã hội cùng tham gia⁵.

Trung ương Đoàn đã phối hợp với Bộ Quốc phòng triển khai *Dự án trí thức trẻ tình nguyện tham gia công tác tại các khu Kinh tế quốc phòng, giai đoạn 2005-2008*. Đến nay đã huy động được 411 trí thức trẻ tình nguyện tham gia, góp phần tích cực phát triển kinh tế - xã hội các khu vực biên giới, vùng sâu, vùng xa. Trên

⁵ Hỗ trợ, tu sửa nhà tình nghĩa được 14.787 căn nhà, trị giá gần 34 tỷ đồng; giúp đỡ 138.221 gia đình thương binh, liệt sỹ, trị giá gần 396 tỷ đồng.

cơ sở kết quả của dự án, Bộ Quốc phòng tham mưu trình Thủ tướng Chính phủ ban hành quyết định số: 174/QĐ-TTg ngày 29/1/2010 về việc phê duyệt Dự án “*Tăng cường trí thức trẻ tình nguyện đến công tác tại các khu kinh tế quốc phòng giai đoạn 2010 - 2020*”.

Hoạt động Thanh niên tình nguyện quốc tế đã phát triển khá mạnh mẽ, ngày càng có nhiều đoàn thanh niên tình nguyện của các nước đến tham gia hoạt động ở Việt Nam⁶. Trung ương Đoàn hàng năm tổ chức các đội thanh niên tình nguyện sang một số nước có mối quan hệ truyền thống với thanh niên Việt Nam. Đoàn thanh niên các địa phương có chung đường biên giới hoặc có mối quan hệ kết nghĩa với các tỉnh nước Bạn Lào và Campuchia đã thường xuyên tổ chức hoạt động tình nguyện giúp đỡ những vùng khó khăn, nâng cao trình độ tin học, ngoại ngữ cho thanh thiếu niên nước Bạn.

Các hoạt động của Đoàn Thanh niên tham gia bảo vệ tài nguyên và môi trường, ứng phó với biến đổi khí hậu là nội dung trọng tâm của các cấp bộ Đoàn. Ban Bí thư Trung ương đã ký Nghị quyết liên tịch với Bộ Tài nguyên và Môi trường về phối hợp hành động trong lĩnh vực bảo vệ tài nguyên và môi trường giai đoạn 2008 - 2012; phát động Chương trình Thanh niên tham gia bảo vệ dòng sông quê hương trong toàn Đoàn; phát động Tháng Thanh niên năm 2010, với chủ đề Thanh niên hành động vì môi trường; Năm Thanh niên, với hoạt động khởi động Ngày Thanh niên hành động vì môi trường đã tạo cơ chế phối hợp mang tính thống nhất, hệ thống từ Trung ương tới cơ sở, đồng thời tăng cường nguồn lực, góp phần quan trọng trong việc định hướng cho các cấp bộ Đoàn, Hội, Đội tổ chức có hiệu quả các hoạt động bảo vệ tài nguyên và môi trường, ứng phó với biến đổi khí hậu⁷. Nhiều mô hình, hình thức hoạt động mới hoạt động hiệu quả, thu hút đông đảo đoàn viên, thanh thiếu nhi tham gia, như: mô hình trồng rừng ngập mặn, rừng hoàn nguyên; mô hình Tuyến sông xanh - sạch - đẹp; mô hình Tổ hợp tác, Hợp tác xã thanh niên thu gom rác thải bảo vệ môi trường; Hoạt động đồng loạt tổ chức Ngày chủ nhật xanh trong Tháng Thanh niên 2010; Chương trình triệu chữ ký bảo vệ môi trường; Chương trình sản xuất và phát sóng bộ phim truyện về đề tài bảo vệ môi trường, với tên gọi Trở về son nguyệt trên kênh VTV3 Đài Truyền hình Việt Nam;... Thông qua các hoạt động góp phần nâng cao nhận thức, thay đổi hành vi trong thanh thiếu nhi và nhân dân về bảo vệ tài nguyên và môi trường, ứng phó với

⁶ Đã tiếp nhận 223 thanh niên tình nguyện quốc tế đến từ Hàn Quốc, Mỹ, Đài Loan tham gia hoạt động tình nguyện tại Việt Nam. Các thanh niên tình nguyện đã đóng góp trên 15 triệu ngày công lao động tình nguyện và vận động, quyên góp xây dựng 9.239 công trình thanh niên. Tổ chức các đội hình thanh niên tình nguyện với trên 500 thanh niên, sinh viên tình nguyện Việt Nam tham gia các hoạt động như: làm đường giao thông nông thôn, sửa chữa nhà, tổ chức khám chữa bệnh và phát thuốc cho trên 1.500 lượt chiến sỹ, nhân dân Lào, Campuchia.

⁷ Tổ chức 55.821 nghìn đợt tuyên truyền, giáo dục, tập huấn, thu hút gần 6 triệu thanh thiếu nhi tham gia; cùng cố và xây dựng 22.377 mô hình CLB, đội nhóm về bảo vệ môi trường, thu hút hơn 533 nghìn thanh thiếu niên tham gia.

biến đổi khí hậu, tiếp tục khẳng định vai trò xung kích, tình nguyện đối với sự nghiệp xây dựng và bảo vệ môi trường.

Hoạt động vì an sinh xã hội của Đoàn ngày một phát triển mạnh mẽ, với nhiều chương trình, các đợt hoạt động thiết thực, hiệu quả với chủ đề *Tuổi trẻ vì an sinh xã hội* được các ủy đảng, chính quyền và nhân dân ghi nhận đánh giá cao, như: Hoạt động tình nguyện hiến máu nhân đạo; khám chữa bệnh và phát thuốc miễn phí cho các đối tượng gia đình chính sách, gia đình gặp hoàn cảnh khó khăn, đồng bào dân tộc thiểu số, vùng sâu, vùng xa; thăm hỏi, tặng quà cho nhân dân và thanh thiếu nhi chịu ảnh hưởng do thiên tai, lũ lụt gây ra;....

Hạn chế và nguyên nhân: Hoạt động tình nguyện vì cộng đồng chưa được duy trì thường xuyên; nhiều nội dung hoạt động chưa thiết thực, không bám sát nhu cầu phát triển kinh tế - xã hội của địa phương, cũng như góp phần giải quyết an sinh xã hội, nên không thu hút được đông đảo ĐVTN tham gia. Phong trào thanh niên tình nguyện chưa được tổng kết và bổ sung điều chỉnh kịp thời; nhiều lĩnh vực mới cần hoạt động tình nguyện nhưng chưa được đáp ứng kịp thời, từ đó dẫn đến việc hình thành và phát triển tình nguyện tự phát. Nguyên nhân chủ yếu do Trung ương Đoàn chưa tham mưu ban hành chính sách thanh niên tình nguyện; chưa tiến hành đánh giá phong trào một cách bài bản; các cấp bộ Đoàn thiếu năng động, sáng tạo, nguồn lực hạn chế.

1.3. Xung kích bảo vệ Tổ quốc, giữ gìn an ninh chính trị và trật tự an toàn xã hội, được các cấp bộ Đoàn tập trung triển khai với nhiều nét mới hiệu quả, góp phần nâng cao nhận thức, ý thức trách nhiệm, tinh thần cảnh giác cách mạng và phát huy vai trò xung kích của ĐVTN trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, giữ gìn an ninh, chính trị, trật tự an toàn xã hội. Điểm mới trong phong trào này là Trung ương Hội LHTN Việt Nam phát động Chương trình Khi Tổ quốc cần.

Phong trào thanh niên trong các lực lượng vũ trang, tiếp tục duy trì, phát triển với nhiều mô hình mới cải tiến hơn. Thanh niên quân đội tiếp tục đẩy mạnh phong trào "Thanh niên Quân đội thi đua rèn đức, luyện tài, xung kích, sáng tạo, xứng danh Bộ đội Cụ Hồ"; phát huy được tinh thần xung kích vượt khó, đoàn kết tình nguyện, sáng tạo đổi mới của tuổi trẻ Quân đội trong thực hiện thắng lợi nhiệm vụ chính trị của đơn vị; các cơ sở Đoàn và đoàn viên, thanh niên trong toàn quân đã tích cực triển khai nhiều nội dung, mô hình và hình thức hoạt động cụ thể, thiết thực gắn với phong trào thi đua quyết thắng, các cuộc vận động của toàn quân, toàn quốc; các đợt thi đua đột kích trong các giai đoạn cao điểm, chào mừng các sự kiện lịch sử, các ngày lễ lớn của đất nước, quân đội và đơn vị; hướng xung kích vào các việc mới, dứt điểm khâu yếu, việc khó trên các lĩnh vực hoạt động của quân đội và của các đơn vị. Cuộc vận động "Thanh niên Quân đội học tập và làm theo lời Bác", "Thanh

niên quân đội mẫu mực xây dựng chính quy", "Thanh niên quân đội với kỷ luật và an toàn giao thông" tiếp tục được triển khai thực hiện tích cực ở cơ sở, tạo bước chuyển biến trong nhận thức và hành động của cán bộ, ĐVTN góp phần hạn chế vi phạm kỷ luật trong thanh niên. Từ phong trào này đã có hàng nghìn tổ chức Đoàn đạt vững mạnh xuất sắc, hơn 50.000 cán bộ, đoàn viên thanh niên đạt danh hiệu "Thanh niên tiên tiến làm theo lời Bác, xứng danh Bộ đội Cụ Hồ" cấp cơ sở. Phong trào "Thanh niên Công an Nhân dân học tập, thực hiện 6 điều Bác Hồ dạy - Xung kích, sáng tạo, tình nguyện, lập công vì an ninh Tổ quốc" và "Thanh niên CAND xung kích trong cải cách hành chính" với phong trào "Sáng tạo trẻ" tiếp tục phát triển với nhiều cách làm sáng tạo, phát huy vai trò xung kích của tuổi trẻ trong giữ gìn trật tự an toàn xã hội, đảm bảo an ninh quốc gia. Trên lĩnh vực đấu tranh phòng, chống tội phạm, tuổi trẻ công an các địa phương đã phát huy tinh thần xung kích, dũng cảm, sẵn sàng đảm nhận những công việc khó khăn, phức tạp nhất; kiên quyết tấn công, trấn áp tội phạm; điều tra, khám phá nhiều vụ án nghiêm trọng trên địa bàn.

Phong trào "Sơ kết 3 lực 1-âng" giữa thanh niên lực lượng vũ trang - thanh niên trong các nhà trường - thanh niên trên địa bàn dân cư được triển khai, với ph- -ng chom "ẽ @ou cũ @-n vP vò trang thx ẽ @ã cũ kốt nghĩa vĩa tæ chøc soun @pa ph- -ng" nguy cung ph,t huy hiõu qu¶, t¹o kh«ng khĩ thi @ua s«i nãi thüc hiõn c,c nhiõm vô chÝnh trÞ cũa @pa ph- -ng, @-n vP, gãp phÇn tÝch cùc vµo viõc cũng cè t×nh @oun kốt qu@n d@n, x@y dùng, cũng cè tæ chøc soun, Hái, §éi. Ph,t huy vai trß lụ thụn vi^an cũa Hái @àng nghĩa vô qu@n sù @pa ph- -ng, c,c cÊp bé soun @. tÝch cùc tham gia c«ng t,c tuyõn qu@n, @éng vi^an thanh ni^an l^an @-êng nhËp ngò, gãp phÇn n@ng cao chÊt l-âng tuyõn qu@n và @¶m b¶o 100% chø` ti^au giao qu@n. Nhiõu @pa ph- -ng, c- sè lụm tèt c«ng t,c @ãn bé @éi xuÊt ngò trẽ vô; vËn @éng, giúi thiõu c,c cùu qu@n nh@n trÎ tham gia bé m,y l.nh @¹o §¶ng, chÝnh quy@n c,c cÊp, chñ @éng n¼m b¼t t@m t-, nguyõn vãng, kiõn nghÞ c,c cÊp, c,c nguyh, tæ chøc d^y nghò vµ giúi thiõu viõc lụm cho bé @éi xuÊt ngò.

Cuộc vận động "Nghĩa tình biên giới, hải đảo", chương trình "Vì các chiến sỹ nơi biên giới, hải đảo" tiếp tục được đẩy mạnh được dư luận xã hội đồng tình đánh giá cao và được tổ chức thông qua các diễn đàn trao đổi, nói chuyện về chủ quyền biên giới, hải đảo, viết thư thăm hỏi động viên các chiến sỹ đang làm nhiệm vụ nơi biên giới, hải đảo; vận động quyên góp, ủng hộ các chiến sỹ đang làm nhiệm vụ trên đảo Trường Sa tủ sách tri thức, máy phát điện, ti vi, đầu VCD, Radio, hệ thống lọc nước ngọt và các phương tiện, thiết bị phục vụ sinh hoạt, tặng

cho các chiến sỹ đang làm nhiệm vụ nơi biên giới, hải đảo trên toàn quốc⁸. Đẩy mạnh các hoạt động văn hóa văn nghệ, giao lưu kết nghĩa giữa các địa phương, đơn vị nơi biên giới, hải đảo, góp phần đảm bảo quốc phòng, an ninh, xóa đói giảm nghèo nâng cao dân trí cho thanh niên nơi biên giới, hải đảo⁹. Nổi bật là hành trình Tuổi trẻ vì biển đảo, quê hương, góp đá xây trường sa, đồng hành cùng ngư dân trẻ ra khơi, các hoạt động kỷ niệm 50 năm mở đường Hồ Chí Minh trên biển và chương trình xuân biên giới, tết hải đảo

Các cấp bộ Đoàn đã tập trung củng cố, xây dựng và phát triển các mô hình, hình thức hoạt động trong công tác phòng, chống tội phạm và tệ nạn xã hội, như: *"Đội thanh niên xung kích an ninh"*, *"Chi đoàn dân quân tự vệ"*¹⁰, *"Câu lạc bộ Pháp luật"*, *"Câu lạc bộ phòng chống ma túy"*, *"Đội giáo dục đồng đẳng"*, mô hình *"Tiếng kèn thanh niên, địa bàn không có ma túy, khu phố không có tệ nạn xã hội"*; câu lạc bộ *"Trẻ em ngoài đường phố"*, *"Đội kỹ năng sống"*, ... Bên cạnh đó Đoàn Thanh niên các cấp đã tổ chức cho thanh thiếu niên tham gia các chiến dịch, các đợt cao điểm phòng chống ma túy, mại dâm, đua xe trái phép, đồng thời phối hợp phòng ngừa, phát hiện, tố giác tội phạm, giúp đỡ người phạm tội và mắc tệ nạn xã hội hoàn lương ở cộng đồng dân cư và tham gia quản lý, giáo dục, cảm hoá hàng vạn đối tượng tại cộng đồng. Điểm mới là một số tỉnh, thành Đoàn đã chú trọng tổ chức các hoạt động *"Thắp sáng ước mơ thanh niên hoàn lương"*¹¹ nhằm động viên, giúp đỡ người lầm lỗi tái hòa nhập cộng đồng, góp phần làm giảm tình hình tội phạm và tệ nạn xã hội trong thanh thiếu niên.

Hoạt động tham gia giao thông được các cấp bộ Đoàn, Hội, Đội triển khai rộng khắp, với nhiều hình thức sáng tạo gắn với Cuộc vận động *"Thanh niên với văn hóa giao thông"*, đã thu hút đông đảo đoàn viên, thanh thiếu niên tham gia¹². Nhiều mô hình, hình thức hoạt động bước đầu đã mang lại hiệu quả nổi bật như: Chương trình Ngày hội *"Thanh niên với văn hóa giao thông"*, hình thức hội thi theo các *"Game show"*, các tiểu phẩm vui tuyên truyền về ATGT, ... đã góp phần tạo sự chuyển biến về ý thức tham gia giao thông của cán bộ, đoàn viên, thanh thiếu niên, góp phần quan trọng vào việc xây dựng một xã hội văn hóa, văn minh trong giao thông và giảm thiểu các vụ tai nạn giao thông.

Hạn chế và nguyên nhân: Vai trò xung kích của tổ chức Đoàn đấu tranh phòng ngừa tội phạm trong lứa tuổi thanh thiếu niên, nhất là tệ nạn ma túy chưa có các giải pháp hữu hiệu để cùng toàn xã hội ngăn chặn và đẩy lùi; một số tệ nạn có

⁸ Nguồn kinh phí ủng hộ thanh niên nhập ngũ gần 84 tỷ đồng.

⁹ Nguồn kinh phí ủng hộ chiến sỹ nơi biên giới, hải đảo trên 65 tỷ đồng.

¹⁰ Xây dựng được trên 43.000 mô hình đội thanh niên xung kích an ninh và chi đoàn dân quân tự vệ, thu hút trên gần 3,9 triệu thanh niên tham gia.

¹¹ Cảm hóa được gần 26.799 thanh niên chậm tiến.

¹² Tổ chức 74.870 đợt tuyên truyền, 7.180 hội thảo, tập huấn, 12.516 CLB, đội, nhóm về ATGT, thu hút trên 8,0 triệu thanh niên tham gia.

chiều hướng gia tăng như: sử dụng thuốc lắc, đua xe trái phép, đánh bạc trên mạng... Nguyên nhân chủ yếu là việc phối hợp các lực lượng trên địa bàn nhiều nơi chưa tốt, chất lượng đoàn viên, đảng viên trẻ nhập ngũ chưa cao; công tác giáo dục và quản lý TTN thiếu cụ thể; sự chủ động của các cấp bộ Đoàn chưa cao; tác động tiêu cực của mặt trái cơ chế thị trường và sự lợi dụng của các thế lực thù địch.

1.4. Xung kích thực hiện cải cách hành chính, được các cấp bộ Đoàn tích cực tổ chức vận động ĐVTN đi đầu thực hiện cuộc vận động cải cách hành chính, đã góp phần đổi mới tác phong và lề lối làm việc, tạo bước chuyển biến mạnh mẽ về nhận thức và hành động trong cán bộ, ĐVTN nói chung và công chức trẻ nói riêng, góp phần hình thành lớp cán bộ, công chức trẻ năng động, sáng tạo, giỏi nghề, tận tụy và cầu thị, tích cực tham gia giám sát việc thực hiện các chính sách của Nhà nước, đấu tranh phòng chống tham nhũng, lãng phí, góp phần xây dựng Nhà nước thực sự của dân, do dân và vì dân.

Phong trào "3 trách nhiệm" được đoàn viên thanh niên đăng ký thực hiện, xây dựng chương trình thực hiện và giúp đỡ đồng nghiệp, bạn bè thực hiện tốt các nội dung của "3 trách nhiệm" thông qua việc đẩy mạnh tự giác học tập, trau dồi phẩm chất chính trị, xây dựng tác phong làm việc hiệu quả; tận tâm với công việc, tích cực tham gia xây dựng đơn vị; hòa nhã, ân cần, vui vẻ khi giao tiếp với đồng nghiệp và khách hàng,... Đồng thời củng cố xây dựng và phát triển các mô hình, hình thức hoạt động có hiệu quả, như: mô hình "Công sở văn minh", mô hình "Văn hoá doanh nghiệp", với việc xây dựng tiêu chí, tác phong người công nhân thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hoá, hiện đại hoá: *Đoàn kết - Kỷ luật - Sáng tạo - Cần kiệm*". Nét mới trong hoạt động này là việc ứng dụng mạnh mẽ hệ thống quản lý chất lượng theo tiêu chuẩn ISO 9001: 2000; ISO 9001: 2008 trong quản lý hành chính.

Công tác tuyên truyền chương trình tổng thể cải cách hành chính được tiếp tục được triển khai, với nhiều hình thức phong phú, như: tuyên truyền thông qua hệ thống báo chí, phát thanh của Đoàn; tổ chức các lớp tập huấn cho đội ngũ cán bộ Đoàn chủ chốt; tổ chức Hội thi cán bộ công chức trẻ với cải cách hành chính cấp tỉnh, thành Đoàn và cấp Trung ương; tổ chức hội thảo, diễn đàn, cho thanh niên về các nội dung cải cách hành chính. Đoàn viên là cán bộ, công chức, viên chức xung kích tham gia giải quyết hồ sơ tồn đọng, rút ngắn thời gian thực hiện thủ tục hành chính tại các cơ quan hành chính nhà nước; tham gia rà soát các biểu, mẫu, quy trình, thủ tục hành chính tại các sở, ban, ngành; đề xuất các sáng kiến, hiến kế tham gia thực hiện cải cách hành chính, xây dựng tác phong làm việc khoa học, gần dân, tôn trọng nhân dân. Đây là những hoạt động tuyên truyền hết sức thiết thực, hiệu quả trong việc nâng cao nhận thức của cán bộ, công chức trẻ và các tầng

lớp nhân dân về cải cách hành chính, góp phần xây dựng người cán bộ “*Cần kiệm, liêm chính, chí công, vô tư*”¹³.

Các cấp bộ Đoàn đã tích cực đổi mới phương pháp công tác, góp phần nâng cao hiệu quả công tác chỉ đạo, điều hành, đã đảm nhận và thực hiện hàng chục ngàn đề tài, sáng kiến, ý tưởng sáng tạo về cải cách hành chính; nhiều hoạt động biểu dương, tôn vinh các cán bộ, công chức trẻ giỏi, có sáng kiến trong cải cách hành chính đã được tổ chức. Tổ chức được nhiều các buổi hội thảo, tọa đàm khoa học chuyên đề về cải cách hành chính đang được xã hội quan tâm như: “*Ý tưởng sáng tạo trong cách hành chính Nhà nước*”, “*Vai trò của thanh niên trong cải cách hành chính theo đề án 30 và áp dụng ISO 9000 trong cơ quan quản lý nhà nước*”, “*Văn hoá công sở dưới góc nhìn của đoàn viên*”. Nâng cao tinh thần trách nhiệm và đạo đức của cán bộ công chức, viên chức. Nét nổi bật trong phong trào “*Thanh niên xung kích đi đầu trong cải cách hành chính, xây dựng công sở văn minh sạch đẹp*”, xây dựng tác phong làm việc khoa học, cải tiến phương thức và lề lối làm việc của cơ quan hành chính các cấp là để gần dân, được dân tin và đến với chính quyền, với Đoàn nhiều hơn.

Hạn chế và nguyên nhân: Phong trào xung kích thực hiện cải cách hành chính chưa được triển khai đồng bộ, nhiều cơ sở Đoàn còn lúng túng trong công tác tham mưu chỉ đạo phong trào. Một số đơn vị triển khai phong trào “*Ba trách nhiệm*” nội dung còn chung chung, chưa gắn với đối tượng cụ thể và điều kiện thực tế của địa phương, đơn vị; chưa xây dựng được đội hình thanh niên công chức, viên chức tình nguyện tham gia cải cách hành chính, do vậy kết quả thực hiện không đạt được như Nghị quyết Đại hội IX đề ra. Nguyên nhân chủ yếu là thiếu sự phối hợp chặt chẽ với ngành chức năng; thiếu sự hướng dẫn từ Trung ương, mặt khác thiếu sự chủ động của các cấp bộ Đoàn.

1.5. Xung kích hội nhập kinh tế quốc tế, đã được các cấp bộ Đoàn chủ động tổ chức nhiều hoạt động tuyên truyền, định hướng, hướng dẫn, nhằm khuyến khích thanh niên chủ động, tích cực học tập nâng cao trình độ chuyên môn, góp phần nâng cao kiến thức, kỹ năng, bản lĩnh chính trị, văn hoá, chủ động tham gia hội nhập kinh tế quốc tế xây dựng nước Việt Nam giàu đẹp, văn minh.

Các cấp bộ Đoàn tăng cường cung cấp thông tin, tài liệu trong lĩnh vực phát triển nông nghiệp, nông thôn về thị trường nông sản, hàng hoá, vật tư, thị trường lao động trong và ngoài nước cho cán bộ, đoàn viên, thanh niên trong quá trình hội nhập kinh tế quốc tế. Triển khai thực hiện chương trình doanh nhân trẻ đi đầu trong hội nhập kinh tế quốc tế, xây dựng và quảng bá thương hiệu, sản phẩm. Hệ thống thông tin, báo chí của Đoàn thường xuyên tuyên truyền, cung cấp thông tin cho

¹³ Tổ chức được 30.467 đợt tuyên truyền, 1.067 hội thi về CCHC, thu hút trên 1,4 triệu thanh niên tham gia; đảm nhận và thực hiện 2.783 nghìn đề tài, sáng kiến, ý tưởng sáng tạo về cải cách hành chính làm lợi hơn 38,4 tỷ đồng; xây dựng được trên 10.019 mô hình công sở văn minh và 3.567 mô hình văn hóa doanh nghiệp, thu hút trên 400.000 thanh niên tham gia.

thanh niên về hội nhập kinh tế quốc tế, về cơ hội và thách thức, kinh nghiệm trong quá trình hội nhập kinh tế quốc tế¹⁴.

Các hoạt động xúc tiến thương mại, xây dựng thương hiệu (*thông qua các giải thưởng, như: giải thưởng Sao vàng đất Việt, Sao đỏ*), xây dựng văn hóa doanh nghiệp được các cấp bộ Đoàn quan tâm triển khai, đặc biệt là Hội Doanh nhân trẻ. Một số kết quả đáng kể như: tổ chức đoàn xúc tiến thương mại tại Nam Phi với sự tham gia của trên 20 doanh nghiệp trong các lĩnh vực như: nội thất, dệt may, thủy hải sản, nông sản thực phẩm, thủ công mỹ nghệ, du lịch, cơ kim khí, điện tử, tin học, năng lượng...; tham gia “Diễn đàn DNT ASEAN - Trung Quốc năm 2009” tổ chức tại Nam Ninh - Trung Quốc; Tổ chức chương trình gặp gỡ, kết nối giao thương với sự tham dự của 30 doanh nghiệp Pháp và 30 doanh nhân trẻ Việt Nam...

Hoạt động liên kết, hợp tác của các Doanh nhân trẻ theo địa phương, khu vực, triển khai nhiều hoạt động tăng cường hợp tác, liên kết giữa các doanh nhân trẻ, tạo ra các nguồn lực và nhiều cơ hội mới cho các doanh nghiệp tham gia, nâng cao sức mạnh và vị thế của đội ngũ doanh nhân trẻ Việt Nam. Các hoạt động triển khai hiệu quả gồm: các hoạt động gặp gỡ, giao lưu giữa các Hội và các doanh nghiệp hội viên với nhau; các hoạt động kết nghĩa giữa các Hội Doanh nhân trẻ với nhau; các hoạt động liên doanh, liên kết giữa các doanh nghiệp hội viên thông qua việc thành lập các Công ty cổ phần Doanh nhân trẻ để triển khai các dự án kinh tế trọng điểm của địa phương;...

Công tác đối thoại chính sách cũng đã và đang được triển khai hiệu quả, góp phần vào quá trình xây dựng và hoàn thiện môi trường kinh doanh thông qua việc thiết lập các mối quan hệ đối tác bền vững với các cơ quan hoạch định chính sách của Nhà nước, góp phần nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động doanh nghiệp, tính ổn định và nhất quán của môi trường thể chế để phục vụ cho phát triển kinh tế đất nước nói chung và của chính các doanh nghiệp Việt Nam nói riêng. Tháng 4/2009, Hội DNT Việt Nam đã tổ chức thành công Toạ đàm “*Doanh nhân trẻ Việt Nam góp phần chống suy giảm kinh tế*” tại Khánh Hoà với sự tham gia của đồng chí Nguyễn Sinh Hùng, Ủy viên Bộ Chính trị, Phó Thủ tướng thường trực Chính phủ.

Hạn chế và nguyên nhân: Công tác tham mưu, định hướng của tổ chức Đoàn còn lúng túng, chưa có nội dung giải pháp cụ thể; sự tham gia hội nhập kinh tế quốc tế chủ yếu của các Doanh nhân trẻ và sự chủ động tham gia sản xuất, kinh doanh của các thanh niên làm kinh tế giỏi ở các tỉnh biên giới. Nguyên nhân chủ yếu là chưa xác định rõ nội dung tham gia hội nhập kinh tế quốc tế, năng lực của tổ

¹⁴ Tổ chức được 19.696 đợt tuyên truyền đối ngoại, tập huấn kiến thức về hội nhập quốc tế, cho 859.847 thanh niên tham gia, quảng bá thương hiệu trong và ngoài nước cho 3.069 nghìn doanh nghiệp trẻ, với 5.682 sản phẩm, khai thác 269 dự án, với tổng số vốn đầu tư trên 1.200 tỷ đồng.

chức Đoàn còn nhiều hạn chế. Bên cạnh đó, tổ chức Đoàn chưa chủ động phối hợp với các ngành, các cấp trong triển khai các nội dung hội nhập kinh tế quốc tế.

2. Phong trào Bốn đồng hành với thanh niên lập thân, lập nghiệp

2.1. Đồng hành với thanh niên trong học tập, nâng cao trình độ học vấn, chuyên môn, nghiệp vụ *đã từng bước tạo được đồng thuận xã hội, góp phần tham mưu cơ chế chính sách, hỗ trợ các điều kiện cần thiết để các đối tượng thanh niên có cơ hội được học tập nâng cao trình độ, trau dồi chuyên môn, nghiệp vụ; công tác phát hiện, bình chọn, tuyên dương, khen thưởng các tập thể, cá nhân có thành tích xuất sắc trong học tập, nghiên cứu khoa học đã tạo động lực và sức lan tỏa mạnh mẽ, động viên, khuyến khích đoàn viên thanh niên không ngừng nỗ lực, sáng tạo trong lao động, học tập để phát triển tài năng.*

Tổ chức Đoàn đã tổ chức nhiều hoạt động hỗ trợ, khuyến khích đoàn viên thanh niên là học sinh, sinh viên thi đua học tốt, xây dựng câu lạc bộ học tập, câu lạc bộ nghiên cứu khoa học; cổ vũ, tạo môi trường để đoàn viên, thanh niên học sinh, sinh viên xác định được động cơ và mục đích học tập đúng đắn, đi đầu trong xây dựng xã hội học tập, phát triển các sân chơi trí tuệ, rèn luyện tư duy độc lập, sáng tạo, tham gia xây dựng môi trường học đường lành mạnh. Cuộc vận động “*Nói không với tiêu cực trong thi cử và bệnh thành tích trong giáo dục*” được đoàn các trường học thực hiện có hiệu quả bằng các phong trào cụ thể như: “*Kỳ thi nghiêm túc, công bằng, chất lượng*”, “*Học nghiêm túc - thi chất lượng*”. Đoàn thanh niên các trường đã tích cực đề xuất các giải pháp triển khai thực hiện cuộc vận động “*Sinh viên 5 tốt*”, “*Sinh viên xây dựng môi trường giáo dục thân thiện, lành mạnh*” trong thanh niên sinh viên do Trung ương Hội Sinh viên Việt Nam phát động, tạo được sức lan tỏa rộng rãi và mang lại hiệu ứng tốt tới học sinh, sinh viên cả nước.

Các cơ sở đoàn đã chủ động phối hợp, tìm kiếm và khai thác nguồn lực, huy động các lực lượng xã hội tham gia hỗ trợ, khuyến khích thanh niên học tập, nghiên cứu khoa học; duy trì, phát triển và nâng cao chất lượng các quỹ khuyến học, khuyến tài, quỹ sinh viên nghiên cứu khoa học, quỹ học bổng¹⁵, các giải thưởng của Trung ương, địa phương và các cơ sở Đoàn trường học. Các hoạt động biểu dương, tôn vinh như: gặp mặt, biểu dương các thủ khoa đầu vào, thủ khoa đầu ra của các trường đại học, cao đẳng; giải thưởng “*Sao tháng Giêng*”, giải thưởng “*Lý Tự Trọng*”... đã kịp thời động viên đoàn viên, thanh thiếu niên tích cực nỗ lực vươn lên trong học tập, ngày càng thu hút được sự quan tâm của các bậc phụ huynh, nhà trường và toàn xã hội.

¹⁵ Theo báo cáo của 42/68 Tỉnh, Thành đoàn và Đoàn trực thuộc, trong 4 năm đã hỗ trợ học bổng cho hơn 240.000 lượt đoàn viên thanh niên với tổng giá trị hơn 86 tỷ đồng; bình quân mỗi lượt đoàn viên thanh niên được hỗ trợ gần 400.000 đồng.

Phong trào thi đua học tập, tiến quân vào khoa học công nghệ với nhiều nội dung và hình thức đa dạng, phong phú thu hút được nhiều đoàn viên thanh niên tham gia trên tất cả các lĩnh vực. *Trong thanh niên khu vực nông thôn*, các tổ chức Đoàn đã tham mưu với cấp ủy Đảng, chính quyền tạo điều kiện thuận lợi cho thanh niên tham gia học tập nâng cao trình độ học vấn; tổ chức học từ xa, học bổ túc văn hóa cho thanh thiếu niên vùng sâu, vùng xa; tổ chức các hoạt động chuyển giao tiến bộ khoa học kỹ thuật trong chăn nuôi, trồng trọt, nuôi trồng thủy sản; tích cực tham gia xây dựng các quỹ khuyến học tại địa phương... *Trong thanh niên khu vực đô thị*, phong trào học tập nâng cao trình độ học vấn, học nghề được đẩy mạnh. Các cấp bộ Đoàn đã phối hợp tổ chức nhiều hoạt động, như: dạy tin học, dạy ngoại ngữ... vận động thanh niên tham gia học kiến thức chuyên ngành, học nghề, học kinh nghiệm phát triển ngành nghề, dịch vụ để tạo việc làm và nâng cao thu nhập. *Trong thanh niên khối công nhân, công chức, viên chức* đã tổ chức các diễn đàn lao động trẻ trao đổi về nghề nghiệp, thăm quan, học tập kinh nghiệm tại các doanh nghiệp, thăm quan các mô hình sản xuất, qua đó góp phần định hướng, củng cố cho thanh niên lòng yêu nghề, trân trọng giá trị lao động và gắn bó với doanh nghiệp. Xuất phát từ yêu cầu bổ sung, đào tạo nguồn nhân lực tốt phục vụ sự phát triển bền vững của doanh nghiệp, các cấp bộ Đoàn đã tổ chức các hoạt động nâng cao kỹ năng tay nghề cho thanh niên công nhân, lao động trẻ thông qua các hội thi tay nghề; thành lập các câu lạc bộ, ban khoa học kỹ thuật trẻ để hỗ trợ, tư vấn cho đoàn viên, thanh niên nghiên cứu khoa học, hiện thực các ý tưởng sáng tạo vào hoạt động sản xuất, kinh doanh. Nhiều cơ sở Đoàn đã động viên, tổ chức cho đoàn viên, thanh niên nâng cao trình độ dưới nhiều hình thức, như: tự học, học ngoài giờ, học theo nhóm, học tại chức, học tập trung... đồng thời vận động hỗ trợ đoàn viên, thanh niên tiếp tục tham gia học cao đẳng, Đại học, Cao học,... *Trong thanh niên khối lực lượng vũ trang*, phong trào thi đua học tập đã diễn ra sôi nổi thông qua các hoạt động cụ thể, như: trau dồi kỹ năng, nghiệp vụ, nghiên cứu sử dụng các loại vũ khí, khí tài quân sự mới, vận động và hỗ trợ thanh niên công an, bộ đội học nghề khi xuất ngũ... Hoạt động của thanh niên quân đội với danh hiệu “*Những thầy giáo mang quân hàm xanh*” đã giúp thanh thiếu niên và nhân dân tại các vùng sâu, vùng xa, đồng bào dân tộc thiểu số biết đọc, biết viết và nâng cao trình độ dân trí. Đã có hàng nghìn đề tài, sáng kiến khoa học cấp bộ và cấp cơ sở nghiên cứu về nâng cao kỹ thuật nghiệp vụ, công tác hậu cần, công tác sẵn sàng chiến đấu, bảo quản vũ khí chế tài... được áp dụng và đưa vào thực tiễn, làm lợi cho nhà nước hàng trăm tỷ đồng.

Dự án “*Tăng cường cung cấp thông tin khoa học công nghệ cho thanh niên, phục vụ phát triển kinh tế - xã hội các tỉnh biên giới, miền núi phía Bắc*” được triển khai tại 33 xã thuộc 11 tỉnh biên giới, miền núi phía Bắc¹⁶ và chương trình

¹⁶ Gồm: Hòa Bình, Sơn La, Điện Biên, Lai Châu, Lào Cai, Yên Bái, Bắc Kạn, Cao Bằng, Lạng Sơn, Tuyên Quang và Hà Giang.

“Xây dựng 1.000 điểm tuyên truyền phổ biến kiến thức khoa học công nghệ và truy cập internet cho thanh niên nông thôn” được triển khai đã đạt kết quả tốt, vượt mức chỉ tiêu Đại hội IX đề ra¹⁷. Các điểm truy cập Internet hoạt động cơ bản đảm bảo đúng mục tiêu của chương trình, góp phần giới thiệu và trang bị những kiến thức cơ bản về công nghệ thông tin, giúp thanh niên khai thác các trang web hữu ích phục vụ học tập, ứng dụng khoa học kỹ thuật và giải trí lành mạnh; khai thác cơ sở dữ liệu về khoa học công nghệ và kiến thức chăn nuôi, trồng trọt, khuyến nông, khuyến lâm, khuyến ngư, thông tin mới về chính sách, về thị trường phục vụ phát triển kinh tế.

Tổ chức Đoàn tiếp tục tham gia tích cực công tác phổ cập giáo dục, chống tái mù chữ, hỗ trợ thanh niên có hoàn cảnh khó khăn đến trường với nhiều chương trình giàu tính nhân văn, sáng tạo, như: xây “Nhà bán trú dân nuôi”¹⁸ hỗ trợ học sinh tại các địa phương có điều kiện cơ sở hạ tầng chưa phát triển, hệ thống giao thông đi lại khó khăn; tuyên truyền, vận động, hỗ trợ học sinh bỏ học tiếp tục đến trường, quyên góp các vật dụng phục vụ học tập, xây dựng quỹ, trao học bổng *Tiếp sức đến trường*, học bổng *Nguyễn Thái Bình*, học bổng *Vừ A Dính*, học bổng *Doanh nhân đất Việt...vv*.

Đẩy mạnh công tác phát hiện, tuyên dương, động viên và bồi dưỡng tài năng trẻ; nâng cao hiệu quả công tác hỗ trợ, động viên các tài năng trẻ; tăng cường thông tin, tuyên truyền, nâng cao nhận thức về công tác tài năng trẻ; nâng cao hiệu quả chỉ đạo đối với công tác tài năng trẻ của Đoàn. *Đại hội tài năng trẻ Việt Nam lần thứ nhất* được tổ chức với sự tham gia của gần 500 đại biểu là những tài năng trẻ Việt Nam đang học tập, làm việc trong và ngoài nước trên các lĩnh vực khoa học công nghệ, văn hóa xã hội, quản lý nhà nước, kinh tế... Ban Bí thư Trung ương Đoàn đã thành lập và triển khai hoạt động *Hội đồng bảo trợ tài năng trẻ Việt Nam*¹⁹, xây dựng cơ sở dữ liệu về tài năng trẻ.

Hạn chế và nguyên nhân: Việc tham mưu chính sách tài năng trẻ, chính sách huy động thanh niên tham gia phát triển giáo dục cộng đồng, hỗ trợ thanh niên nghiên cứu khoa học còn chưa đáp ứng yêu cầu đề ra. Phong trào chưa lan tỏa đồng đều trong các đối tượng thanh niên, đặc biệt là thanh niên ngoài trường học. *Nguyên nhân:* sự tham mưu và phối hợp của Trung ương Đoàn với các ngành chưa quyết liệt, sự vào cuộc của một số cấp bộ Đoàn còn thiếu đồng bộ.

¹⁷ Tính đến tháng 12/2011 các tỉnh, thành Đoàn trong cả nước đã xây dựng được 2.319 điểm truy cập Internet.

¹⁸ Trung ương Đoàn đã phát động trong toàn Đoàn xây dựng hơn 1.120 “Nhà bán trú dân nuôi” tại các tỉnh như: Lai Châu, Điện Biên, Lào Cai, Sơn La, Đắk Lắk... theo công văn số 300/TWĐTN ngày 24/3/2009 của Ban Bí thư Trung ương Đoàn về việc “*Vận động xây dựng Nhà bán trú dân nuôi*”. Cách làm sáng tạo này đã được ngành Giáo dục – Đào tạo, các địa phương và xã hội đánh giá cao.

¹⁹ Hội đồng là một cơ cấu đặc biệt đảm nhiệm vai trò tư vấn giúp Trung ương Đoàn đẩy mạnh công tác tài năng trẻ sau đại hội, đồng thời tham mưu, tư vấn cho Đảng và Chính phủ những kế sách về nhân tài cho đất nước. Chủ tịch hội đồng là nguyên Phó Thủ tướng Vũ Khoan.

2.2. Đồng hành với thanh niên trong nghề nghiệp, việc làm được các cấp bộ Đoàn tổ chức nhiều hoạt động thiết thực, hiệu quả với hệ thống giải pháp, chính sách đồng bộ, tạo ra sự chuyển biến có tính đột phá trong nhận thức của thanh niên về nghề nghiệp, việc làm, đáp ứng được yêu cầu là một địa chỉ tin cậy tư vấn nghề nghiệp và việc làm cho thanh niên. Các hoạt động này không chỉ góp phần nâng cao nhận thức của thanh niên trong chọn nghề, học nghề lập nghiệp mà còn hỗ trợ thanh niên tiếp cận cơ hội được học nghề, có việc làm, có thu nhập đảm bảo, có cơ hội vươn lên lập nghiệp, làm giàu cho bản thân, gia đình và xã hội, đồng thời khuyến khích và vận động thanh niên học nghề lập nghiệp phù hợp với bản thân, năng lực.

Tổ chức Đoàn đã đẩy mạnh công tác tuyên truyền về nghề nghiệp, việc làm đến đông đảo đoàn viên thanh niên với nhiều hình thức đa dạng và sáng tạo nhằm nâng cao nhận thức về nghề nghiệp, việc làm trong thanh niên; tuyên truyền các chủ trương, chế độ, chính sách pháp luật của nhà nước như: Đề án “Hỗ trợ thanh niên học nghề và tạo việc làm giai đoạn 2008 - 2015” (Đề án 103), Đề án “Đào tạo nghề cho lao động nông thôn”, Quyết định 157 của Chính phủ về “Tín dụng đối với học sinh, sinh viên”...; công tác giáo dục hướng nghiệp ở cấp phổ thông được đẩy mạnh thông qua các hoạt động hướng nghiệp và ngoại khóa. Tổ chức Đoàn đã chủ động tham mưu với nhà trường tổ chức tư vấn định hướng nghề nghiệp cho học sinh; liên hệ cơ sở thực tập cho học sinh, sinh viên; giới thiệu việc làm thêm và việc làm cho sinh viên sau khi tốt nghiệp ra trường; tích cực tham mưu cấp ủy, chính quyền tạo điều kiện để thành lập các Trung tâm hỗ trợ học sinh, sinh viên. Thực hiện thí điểm tổ chức các câu lạc bộ hướng nghiệp cho học sinh khối Trung học phổ thông; tổ chức cho học sinh, sinh viên tham quan, thực tế tại các nhà máy, xí nghiệp, khu công nghiệp, khu chế xuất, nhân rộng mô hình “*Học sinh, sinh viên đến với các trường nghề, làng nghề*”. Hàng triệu học sinh được định hướng nghề nghiệp, qua đó giúp học sinh chọn ngành, nghề và trường thi phù hợp với khả năng và trình độ của mình. Đoàn Thanh niên các trường đã phối hợp với Ngân hàng chính sách xã hội tạo điều kiện, hỗ trợ, hướng dẫn học sinh, sinh viên vay quỹ tín dụng đào tạo²⁰.

Dự án “*Truyền thông nâng cao nhận thức của thanh niên và xã hội về nghề nghiệp, việc làm*” thuộc Đề án 103 được triển khai có hiệu quả. Công tác truyền thông được tổ chức rộng khắp và thường xuyên trên tất cả các phương tiện thông tin truyền thông (*phát thanh, truyền hình, báo điện tử, báo in, đường dây nóng...*)^{21,22}. Trung ương Đoàn đã phát hành các ấn phẩm, tài liệu tuyên truyền,

²⁰ Theo Quyết định 157 của Thủ tướng Chính phủ

²¹ Các chương trình như “*Tư vấn nghề nghiệp, việc làm*”, “*Cơ hội lập nghiệp cho thanh niên*” dành cho thanh niên dân tộc thiểu số, chương trình phát thanh Thanh niên phát trên Đài tiếng nói Việt Nam; chương trình truyền hình “*Thế giới nghề nghiệp*”... Các tờ báo lớn của Đoàn như Tiền Phong, Thanh niên, Tuổi trẻ TP. Hồ Chí Minh, Tuổi trẻ Thủ đô, Tạp chí thanh niên đều xây dựng các chuyên mục về nghề nghiệp, việc làm.

phổ biến về nghề nghiệp, việc làm cho thanh niên và đội ngũ cán bộ Đoàn các cấp như: Bản tin “*Học nghề - Lập nghiệp*”²³, cẩm nang “*Chọn nghề và việc làm*”, Sách “*Hướng nghiệp và học nghề*”, poster về nghề nghiệp, việc làm tới tất cả các Đoàn xã, phường, thị trấn, các Đoàn trường Trung học phổ thông, Trung tâm giáo dục thường xuyên trên toàn quốc. Nhiều tỉnh, thành Đoàn cũng đã chủ động đăng tải nội dung về nghề nghiệp, việc làm dưới hình thức hỏi đáp, thông tin bạn đọc, giới thiệu các mô hình, điển hình làm kinh tế giỏi trên website của các tỉnh, thành Đoàn, các Bản tin thanh niên, thông tin cơ sở hàng tháng. Ngoài ra Trung ương Đoàn đã xây dựng Cổng thông tin việc làm thanh niên Việt nam www.mywork.vn với các thông tin đa dạng về nghề nghiệp, việc làm và được kết nối với hệ thống website của các Trung tâm Dạy nghề Thanh niên, Trung tâm giới thiệu việc làm thanh niên trên toàn quốc.

Các hoạt động “*Ngày hội nghề nghiệp, việc làm cho thanh niên*”, “*Sàn giao dịch việc làm*”, “*Ngày hội tư vấn vay vốn NHCSXH*”, diễn đàn “*Thanh niên với việc làm*”, “*Chọn nghề cho tương lai*”, giao lưu trực tuyến về nghề nghiệp và việc làm; tư vấn vay vốn khởi sự doanh nghiệp, tạo việc làm và đi lao động có thời hạn ở nước ngoài... được các cấp bộ Đoàn tổ chức²⁴ đã giúp đoàn viên thanh niên có cơ hội được trao đổi trực tiếp với các chuyên gia, tiếp cận trực tiếp với các nhà tuyển dụng, mở ra cơ hội thay đổi nhận thức về học nghề, lập nghiệp. Ngoài ra, hàng năm tổ chức Đoàn phối hợp cùng ngành Lao động – Thương binh và Xã hội, các cơ sở dạy nghề, các doanh nghiệp, các cơ sở sản xuất kinh doanh... tổ chức Hội thi tay nghề các cấp, như: *Bàn tay vàng*, *Kỹ sư tin học tương lai*, các cuộc thi tay nghề trong các làng nghề truyền thống như gốm, mộc... Trung ương Đoàn phối hợp với Hội Dạy nghề Việt Nam tổ chức Liên hoan “*Người thợ trẻ*” giỏi toàn quốc²⁵; một số giải thưởng, học bổng dành cho học sinh trong các cơ sở dạy nghề có thành tích xuất sắc trong học tập cũng đã được duy trì và phát triển trong thời gian qua, như: giải thưởng “*Trần Văn On*”, học bổng “*Nhất Nghệ tinh*”...

Hội doanh nhân trẻ Việt Nam đã tổ chức và nhân rộng chương trình “*1.000 Doanh nhân truyền kinh nghiệm cho thanh niên qua e-learning*” từ đó giúp các bạn có thêm kinh nghiệm thực tiễn kinh doanh và quản trị doanh nghiệp. Đến nay đã có 35.200 đoàn viên thanh niên được đào tạo, bồi dưỡng kiến thức khởi nghiệp thông

²² Tổng đài tư vấn hướng nghiệp 19009416 được triển khai từ đầu năm 2010, mỗi tháng đã nhận được hàng ngàn cuộc gọi của các bạn trẻ trên cả nước, góp phần phát huy hiệu quả trong việc cung cấp thông tin và định hướng cho thanh niên về nghề nghiệp, việc làm.

²³ Bản tin *Học nghề - Lập nghiệp* đến nay đã phát hành được 25 số, mỗi số một chuyên đề phù hợp với từng đối tượng thanh niên và được gửi tới tất cả các Đoàn xã, phường, thị trấn trong cả nước.

²⁴ Một số tỉnh, thành Đoàn đã làm tốt công tác khảo sát, điều tra và nắm vững số liệu lao động trên địa bàn, như: Vĩnh Phúc, Quảng Ninh, Kiên Giang, Quảng Nam, Thanh Hóa, Hà Tĩnh... Trong năm 2009, với chủ đề công tác “*Thanh niên với nghề nghiệp và việc làm*” trong toàn Đoàn đã tổ chức được 7.487 sàn giao dịch, ngày hội việc làm, thu hút 912.554 lượt đoàn viên thanh niên tham gia.

²⁵ Liên hoan “*Người thợ trẻ giỏi*” toàn quốc lần thứ nhất được tổ chức tháng 3/2009 đã tuyên dương 93 người thợ trẻ có tay nghề cao, có thành tích lao động xuất sắc tại các đơn vị, xí nghiệp; Liên hoan lần thứ hai được tổ chức tháng 3/2011 tuyên dương 100 thợ trẻ giỏi.

qua đào tạo trực tiếp và đào tạo qua E-learning. Năm 2009, với chủ đề công tác “*Thanh niên với nghề nghiệp và việc làm*”, Đoàn thanh niên các cấp, nhất là trên địa bàn nông thôn đã tập trung tăng cường các hoạt động phối hợp với các ngành liên quan đẩy mạnh các hoạt động chuyển giao tiến bộ khoa học kỹ thuật vào sản xuất, chăm sóc cây trồng, xây dựng các mô hình trang trại... Trong chương trình Đoàn tham gia phát triển làng nghề truyền thống đã xuất hiện nhiều câu lạc bộ thanh niên giữ nghề và phát triển nghề truyền thống đem lại giá trị kinh tế cao; tổ chức Đoàn đã đồng hành cùng thanh niên tận dụng khai thác tiềm năng thế mạnh tại địa phương, vượt qua khó khăn, thách thức để mở ra cơ hội lập nghiệp ngay trên quê hương mình; hỗ trợ thanh niên vay vốn phát triển sản xuất kinh doanh thông qua các nguồn vốn từ Quỹ quốc gia hỗ trợ việc làm, nguồn vốn Ngân hàng chính sách xã hội, nguồn vốn của các tỉnh, thành, các tổ chức kinh tế xã hội²⁶.

Với mục tiêu “*Mỗi cán bộ Đoàn là một tư vấn viên về nghề nghiệp, việc làm; mỗi cơ sở Đoàn là một địa chỉ tư vấn về nghề nghiệp, việc làm*” trong thời gian qua các hoạt động đào tạo, tập huấn và bồi dưỡng kiến thức cho đội ngũ cán bộ Đoàn đã được triển khai rộng khắp cả nước²⁷. Mặt khác, Trung ương Đoàn đã tổ chức rà soát, đánh giá và đầu tư nâng cao năng lực cho 36 Trung tâm Dạy nghề Thanh niên, Trung tâm Giới thiệu việc làm Thanh niên; khởi công xây dựng 04/10 Trung tâm Hướng nghiệp, dạy nghề và giới thiệu việc làm thanh niên theo nội dung Đề án 103²⁸; chỉ đạo các tỉnh, thành Đoàn chưa có Trung tâm sớm tham mưu với Tỉnh/Thành ủy, UBND tỉnh/thành phố đưa nội dung xây dựng trung tâm vào quy hoạch của địa phương. Song song với đó các trung tâm đã chủ động đổi mới phương thức hoạt động theo hướng đa dạng để đáp ứng nhu cầu của thanh niên và đòi hỏi của thị trường lao động; phát huy thế mạnh của cả hệ thống tổ chức Đoàn trong công tác giới thiệu việc làm cho thanh niên²⁹.

Hạn chế và nguyên nhân: hiệu quả tham mưu các cơ chế, chính sách và cụ thể hóa nội dung phong trào của các địa phương chưa đồng đều. Các nội dung của Đề án 103 chưa lan tỏa và phát huy tác dụng ở cấp cơ sở; chưa hỗ trợ để thúc đẩy phong trào tại các địa bàn vùng sâu, vùng xa, vùng khó khăn; công tác giám sát, phản biện và tham mưu chính sách về học nghề, lập nghiệp cho thanh niên chưa thường xuyên. Việc triển khai các chương trình phối hợp với các bộ, ngành liên quan trong hỗ trợ thanh niên học nghề lập nghiệp chưa tạo được điều kiện thuận lợi trong phối hợp của các tỉnh, thành Đoàn. *Nguyên nhân:* nhiều đơn vị còn thiếu

²⁶ Một số tỉnh, thành Đoàn như Hà Nội, TP. Hồ Chí Minh, Hải Dương... đã xây dựng được các quỹ khởi nghiệp dành cho thanh niên có nhu cầu phát triển sản xuất kinh doanh

²⁷ Trung ương Đoàn đã tổ chức tập huấn đào tạo trên 200 cán bộ chủ chốt các tỉnh, thành Đoàn và báo cáo viên; tập huấn trên 100 cán bộ thuộc hệ thống các Trung tâm Dạy nghề Thanh niên, Trung tâm Giới thiệu việc làm Thanh niên các chính sách hỗ trợ của nhà nước về nghề nghiệp, việc làm; trên 50 tỉnh, thành Đoàn tiến hành tổ chức các hoạt động tập huấn nâng cao kiến thức về chính sách nghề nghiệp, việc làm, các kỹ năng tuyên truyền về nghề nghiệp việc làm cho 25.560 cán bộ Đoàn (theo Đề án 103).

²⁸ 02 Trung tâm TP. Hồ Chí Minh và Thanh Hóa chuẩn bị đưa vào hoạt động.

²⁹ Đến tháng 6/2011, các Trung tâm đã tổ chức tư vấn nghề, tư vấn hướng nghiệp cho gần 1 triệu người; dạy nghề cho 433.283 người; giới thiệu việc làm và cung ứng lao động cho 651.452 người.

kinh nghiệm trong triển khai Đề án 103, việc tham mưu cơ chế, chính sách chưa tốt; sự vào cuộc của một số cấp bộ Đoàn chưa sâu; sự quan tâm của chính quyền một số nơi chưa hiệu quả; một bộ phận thanh niên chưa quan tâm đến nghề nghiệp, việc làm.

2.3. Đồng hành với thanh niên trong nâng cao sức khỏe thể chất và đời sống văn hóa tinh thần, đã được triển khai rộng khắp thông qua các hội thi, hội diễn, liên hoan nghệ thuật, thể thao quần chúng trong thanh thiếu nhi. Nhiều mô hình mới, sáng tạo đã phát huy tác dụng và có sức lan tỏa cao như Ngày hội thanh niên, đồng diễn thanh niên làm theo lời Bác, thấp nển tri ân các anh hùng liệt sỹ; các hoạt động văn hóa, nghệ thuật và thể thao đỉnh cao được duy trì và phát triển đã góp phần phát hiện và bồi dưỡng tài năng trẻ trong lĩnh vực văn hóa, nghệ thuật, thể dục, thể thao; mặt khác, việc nâng cao chất lượng hoạt động của Nhà văn hóa thanh thiếu nhi trên địa bàn và cung cấp các ấn phẩm văn hóa phục vụ đời sống tinh thần cho thanh thiếu nhi được các cấp bộ Đoàn quan tâm rà soát, chỉ đạo thường xuyên đã góp phần nâng cao thể lực, định hướng và xây dựng lối sống, nếp sống lành mạnh trong thanh niên.

Phong trào văn hóa, văn nghệ, thể dục, thể thao quần chúng được tổ chức rộng rãi với nhiều hình thức đa dạng. Nhiều đội hình văn nghệ xung kích, nhóm tuyên truyền ca khúc cách mạng, câu lạc bộ đàn hát dân ca được thành lập; các giải thi đấu thể thao quần chúng được các đơn vị phối hợp với chính quyền địa phương thường xuyên tổ chức đã tạo sân chơi lành mạnh cho thanh niên, góp phần bảo tồn các di sản văn hóa của dân tộc, giáo dục truyền thống cách mạng, lòng yêu nước; nâng cao sức khỏe và đời sống tinh thần cho đoàn viên, thanh thiếu nhi.

Các cấp bộ Đoàn đã quan tâm chăm lo đời sống văn hóa tinh thần cho thanh niên, chú trọng thanh niên nông thôn, miền núi, vùng sâu, vùng xa, thanh niên công nhân trong các khu chế xuất, khu công nghiệp, đặc biệt các hoạt động được tập trung triển khai vào dịp “*Tháng thanh niên*” và “*Chiến dịch học sinh, sinh viên tình nguyện hè*” hàng năm. Các hoạt động này đã góp phần nâng cao đời sống văn hóa, tinh thần cho đông đảo thanh thiếu nhi và nhân dân, tích cực cùng ngành văn hóa xóa các điểm trắng văn hóa ở các địa bàn khó khăn. Một số tỉnh, thành Đoàn nơi thanh niên công nhân chiếm số lượng lớn như Hà Nội, TP. Hồ Chí Minh, Bình Dương, Đồng Nai bước đầu đã tổ chức được một số hoạt động văn hoá nhằm định hướng và thu hút thanh niên công nhân tham gia, như tổ chức các buổi sinh hoạt “*Hát cho nhau nghe*”, tổ chức các hội thi, hội diễn văn hóa văn nghệ thanh niên khu công nghiệp, khu chế xuất; lồng ghép các hình thức văn nghệ trong “*Ngày hội thanh niên công nhân*” cùng các hoạt động khám bệnh và tư vấn sức khỏe, tư vấn các chế độ chính sách của Nhà nước về bảo hiểm xã hội, luật lao động cho thanh niên công nhân.

Các hoạt động văn hóa, thể thao trong toàn Đoàn nhận kỷ niệm thành lập Đoàn và ngày Thể thao Việt Nam đã được triển khai tới tất cả các cấp bộ Đoàn, được đông đảo đoàn viên thanh niên tham gia, đặc biệt “*Ngày hội thanh niên khỏe*” đã trở thành hoạt động thường niên trong Tháng thanh niên hàng năm³⁰. Việc tham gia hưởng ứng cuộc vận động đoàn viên thanh niên rèn luyện thân thể theo gương Bác Hồ vĩ đại được đẩy mạnh thông qua phong trào “*Khỏe để lập nghiệp và giữ nước*”, từ đó xây dựng ý thức thường xuyên rèn luyện thân thể trong đoàn viên, thanh thiếu nhi. Nhiều giải thể thao lớn được tổ chức đều đặn hàng năm đã nhận được sự quan tâm, tham gia hào hứng của đông đảo thanh thiếu nhi và xã hội, nhận được sự quan tâm của nhiều tổ chức, doanh nghiệp. Các cơ quan báo chí của Đoàn đã duy trì và phát triển thêm nhiều hoạt động văn hóa thể thao, nhiều chương trình có tính giáo dục và nghệ thuật cao, như: Hoa hậu Việt Nam, gương mặt sinh viên Face Look, Duyên dáng Việt Nam, Khát vọng trẻ, Giải bóng đá U21 quốc gia Báo Thanh niên, Giải bóng bàn các tay vợt trẻ (*lứa tuổi 15*), Giải bóng đá Quốc gia U15; Giải bóng đá thiếu niên, nhi đồng toàn quốc lứa tuổi U13, U11; Giải bóng đá sinh viên toàn quốc; Giải bóng rổ toàn quốc...vv.

Đoàn thanh niên các cấp đã tổ chức nhiều hoạt động nhằm nâng cao nhận thức, bồi đắp lý tưởng, lòng tự hào về truyền thống vẻ vang của lớp lớp thế hệ thanh niên Việt Nam và của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh, như: các cuộc mitting, hội trại, hành quân về nguồn, tổ chức gặp mặt nhân chứng lịch sử, tôn tạo di tích lịch sử, các công trình ghi công anh hùng liệt sỹ, đồng loạt tổ chức lễ thắp nến tri ân các liệt sỹ tại các nghĩa trang liệt sỹ trên toàn quốc vào dịp 27/7... Nhiều hoạt động nhằm quảng bá, giới thiệu hình ảnh đất nước, con người Việt Nam được tổ chức, đồng thời nâng cao ý thức giữ gìn, bảo tồn di tích lịch sử, danh lam thắng cảnh, như: tham gia hướng dẫn, giữ gìn trật tự tại các điểm tổ chức lễ hội, các hoạt động vệ sinh môi trường các khu du lịch, bãi biển sau các lễ hội, tổ chức các hoạt động giáo dục truyền thống thông qua các buổi dã ngoại thăm căn cứ cách mạng, di tích lịch sử, văn hóa; triển khai các hoạt động tuyên truyền, bầu chọn cho Vịnh Hạ Long trở thành một trong 7 kỳ quan thiên nhiên mới của thế giới thu hút hàng triệu đoàn viên thanh niên nhiệt tình hưởng ứng.

Việc đầu tư xây dựng các nhà thiếu nhi, nhà văn hóa, trung tâm hoạt động văn hóa, thể thao dành cho thanh thiếu nhi tiếp tục được triển khai thực hiện. Tính đến hết năm 2010, Trung ương Đoàn đã hoàn thành việc xây dựng và đưa vào hoạt động 8 trung tâm hoạt động văn hóa, thể thao dành cho thanh thiếu nhi. Hoạt động của các trung tâm, nhà văn hóa thanh thiếu nhi do các cấp bộ Đoàn quản lý hàng năm đã góp phần tích cực vào công tác đào tạo, tập huấn, nâng cao kỹ năng, nghiệp vụ cho đội ngũ cán bộ Đoàn, Hội, Đội về văn hóa, thể thao; các hoạt động văn hóa, thể thao dành cho thanh thiếu nhi được duy trì thường xuyên với các môn,

³⁰Theo báo cáo của 42/68 tỉnh, thành đoàn và đoàn trực thuộc, các cấp bộ Đoàn đã tổ chức trên 150.000 hoạt động thể dục, thể thao thu hút gần 7 triệu lượt đoàn viên, thanh thiếu nhi tham gia.

như Võ quốc tế, Karatedo, câu lạc bộ phóng viên nhỏ, câu lạc bộ tuyên truyền pháp luật, các lớp về kỹ năng sống, kỹ năng giao tiếp...; công tác giáo dục sức khỏe, dân số, môi trường; nhân rộng các mô hình trợ giúp dịch vụ thân thiện góp phần bảo vệ sức khỏe cho thanh niên nhất là sức khỏe sinh sản vị thành niên và thanh niên trẻ; tình yêu, hôn nhân, gia đình; phòng chống HIV/AIDS và các tệ nạn xã hội... được triển khai hiệu quả đã góp phần hình thành cho thanh niên lối sống lành mạnh, hòa đồng.

Hệ thống báo chí xuất bản của Trung ương Đoàn: Báo Tiền phong, Thanh niên, Thiếu niên tiền phong, Nhi đồng, Sinh viên, Tạp chí Thanh niên, Truyền hình Thanh niên, Phát thanh thanh niên, NXB Thanh niên, NXB Kim Đồng... cùng với hệ thống các bản tin thanh niên, bản tin công tác Đoàn hội của các tỉnh, thành Đoàn, Đoàn trực thuộc đã phát huy hiệu quả trong việc cung cấp các ấn phẩm tới thanh thiếu nhi; có nhiều đóng góp tích cực và luôn là diễn đàn có hiệu quả trong công tác giáo dục thanh thiếu nhi của Đoàn, tuyên truyền các chủ trương chính sách, pháp luật của Nhà nước cho tuổi trẻ, phản ánh kịp thời hoạt động công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi trên cả nước... Nhiều tỉnh, thành Đoàn đã chủ động, sáng tạo trong việc phối hợp với các cơ quan thông tin đại chúng ở địa phương như Đài phát thanh truyền hình; cơ quan Báo chí thường xuyên tuyên truyền, mở các chuyên trang chuyên mục, tổ chức các cuộc thi trên truyền hình, báo đài, tạo sân chơi bổ ích dành cho thanh thiếu nhi.

Hạn chế và nguyên nhân: Nội dung “*Đồng hành với thanh niên trong nâng cao thể chất và đời sống tinh thần*” chưa được triển khai thường xuyên chưa có nhiều hoạt động cho các đối tượng thanh niên yếu thế như: thanh niên lao động tự do, thanh niên công nhân, thanh niên khuyết tật; chưa phát huy được sự sáng tạo và chủ động của thanh niên, sự tham gia của cộng đồng xã hội trong thiết kế và tổ chức phong trào; cơ chế phối hợp với các ngành văn hóa, thể thao, y tế trong triển khai phong trào chưa chặt chẽ và hiệu quả; việc tham mưu chính sách để xây dựng các thiết chế văn hóa, vui chơi, giải trí cho thanh thiếu nhi còn chậm; nội dung định hướng thẩm mỹ và giá trị sống cho thanh thiếu nhi chưa được quan tâm đúng mức. **Nguyên nhân:** sự phối hợp giữa tổ chức Đoàn và ngành chức năng chưa chặt chẽ, thiếu nguồn lực tập trung cho đối tượng yếu thế.

2.4. Đồng hành với thanh niên trong phát triển kỹ năng xã hội, đã góp phần nâng cao nhận thức cho cán bộ, đoàn viên, thanh thiếu nhi về vai trò của kỹ năng xã hội trong sinh hoạt, học tập, lao động và công tác; đã hình thành được lực lượng cán bộ nòng cốt về phát triển kỹ năng xã hội; các lớp huấn luyện, các trại huấn luyện kỹ năng xã hội với nhiều mô hình mới, sáng tạo được các cấp bộ Đoàn phối hợp với các đơn vị liên quan thường xuyên tổ chức đã thu hút được sự quan tâm của thanh thiếu niên và xã hội, giúp thanh niên hình thành các kỹ năng cần thiết trong học tập, lao động, giao tiếp và hoạt động xã hội.

Nâng cao nhận thức cho cán bộ, đoàn viên, thanh thiếu nhi về vai trò của kỹ năng xã hội trong sinh hoạt, học tập, lao động và công tác được các cấp bộ Đoàn xem là nhiệm vụ trọng tâm; thông qua việc tổ chức các câu lạc bộ, đội, nhóm thanh niên theo nghề nghiệp, sở thích, lồng ghép các chuyên đề về kỹ năng xã hội trong các buổi sinh hoạt Đoàn, Hội đã giúp cán bộ, đoàn viên, thanh niên rèn luyện kỹ năng viết, kỹ năng thuyết trình, phản biện. Tổ chức Đoàn, Hội, Đội ở nhiều địa phương, đơn vị đã tiến hành khảo sát, điều tra xã hội học về nhu cầu các kỹ năng xã hội cần thiết cho thanh, thiếu nhi. Từ đó, có các giải pháp để trang bị kỹ năng xã hội phù hợp, tăng cường tổ chức các hoạt động giao lưu hỗ trợ kiến thức và rèn luyện kỹ năng cho thanh niên. Nhiều hoạt động tuyên truyền, phổ biến kinh nghiệm, mô hình và phương thức hoạt động có hiệu quả trong hỗ trợ nâng cao kỹ năng xã hội cho thanh, thiếu nhi được tổ chức đã giúp đội ngũ cán bộ Đoàn, Hội, Đội các cấp và các đối tượng thanh niên chủ động tự trang bị những kỹ năng xã hội cần thiết. Công tác huấn luyện cán bộ Đoàn, Hội theo từng cấp được thiết kế phù hợp với đặc thù công việc đã mang lại những hiệu quả tích cực trong công tác tham mưu, chỉ đạo, tổ chức phong trào thanh thiếu nhi trong toàn hệ thống.

Chương trình phối hợp liên tịch giữa Trung ương Đoàn và Bộ Giáo dục và Đào tạo về xây dựng “*Trường học thân thiện, học sinh tích cực*” đã phát huy hiệu quả và tăng cường thực hành các hoạt động ngoại khóa; nhiều địa phương đã đưa nội dung giáo dục kỹ năng xã hội cho thanh, thiếu nhi vào nội dung giảng dạy, hoạt động ngoại khóa trong các trường học.

Các cuộc thi thuyết trình, thi đội tuyên truyền thanh niên, các sân chơi, các trò chơi, các diễn đàn, hội thảo... được tổ chức theo định kỳ đã tích cực phát huy sự chủ động tham gia của thanh niên. Công tác biên soạn sách, phim, đĩa hình, chương trình truyền hình và các tài liệu hướng dẫn thực hành kỹ năng xã hội cho phù hợp với từng lứa tuổi và đối tượng thanh niên được quan tâm thực hiện. Nội dung về kỹ năng được tăng cường, giảm bớt nội dung lý thuyết trong các lớp đào tạo, bồi dưỡng cán bộ Đoàn, Hội, Đội và nghiệp vụ công tác thanh vận ở các cấp. Trung ương Đoàn, Trung ương Hội LHTN Việt Nam, Hội đồng Đội Trung ương hàng năm đều tổ chức các lớp bồi dưỡng nâng cao kiến thức cho cán bộ nòng cốt cấp tỉnh, thành Đoàn về kỹ năng xã hội. Mô hình trại huấn luyện *Nguyễn Chí Thanh* đã được Trung ương Hội LHTN Việt Nam duy trì tổ chức hàng năm tại khu vực duyên hải Nam Trung Bộ, Tây Nguyên và miền Đông Nam Bộ, góp phần bổ sung nguồn cán bộ cho hoạt động huấn luyện kỹ năng của cơ sở... Các tỉnh, thành Đoàn hàng năm đều xây dựng các kế hoạch tập huấn và phối hợp với các Trung tâm hoạt động thanh thiếu niên của Trung ương Đoàn tại 3 miền tổ chức các lớp tập huấn kỹ năng công tác Đoàn, Hội và hoạt động thanh, thiếu nhi cho đội ngũ cán bộ Đoàn, Hội cấp huyện và cấp cơ sở.

Hoạt động của hệ thống Cung, Nhà văn hóa thanh niên, Nhà thiếu nhi đã phát huy vai trò làm nòng cốt trong việc xây dựng và phát triển các Câu lạc bộ huấn luyện kỹ năng, tổ chức các hoạt động hỗ trợ kỹ năng xã hội cho thanh, thiếu nhi tại các địa phương, đơn vị. Nhiều đơn vị đã xây dựng các chương trình phát triển kỹ năng xã hội cho thanh niên, xuất hiện nhiều mô hình mới và đạt hiệu quả xã hội cao, như: mô hình “*Học từ thiên nhiên*” và “*Trải nghiệm thiên nhiên*” của Trung tâm hoạt động thanh thiếu niên Miền Trung; mô hình “*Tổng đoàn Sao Bắc Đẩu*” của Hội LHTN TP. Hồ Chí Minh; mô hình “*Cai nghiện Game online*”, “*Quốc hội trẻ*”, “*Lãnh đạo trẻ*”, “*Hi teacher*” của Trung tâm Hoạt động thanh thiếu nhi Miền Nam; đặc biệt mô hình “*Học kỳ trong quân đội*” qua 4 năm triển khai đã chứng tỏ sức sống mạnh mẽ và được giới thiệu, nhân rộng ra nhiều tỉnh, thành.

Hạn chế và nguyên nhân: Phong trào mới chỉ tiếp cận đến một nhóm nhỏ thanh niên trong xã hội, sức lan tỏa chưa cao, chưa trở thành một nội dung thường xuyên trong sinh hoạt chi đoàn; việc phối hợp, tham mưu để đưa giáo dục kỹ năng xã hội vào trường học còn chậm; công tác tập huấn, huấn luyện cán bộ Đoàn, Hội các cấp đã được đổi mới về nội dung và hình thức nhưng hiệu quả mang lại vẫn chưa tương xứng, kỹ năng công tác của cán bộ Đoàn nói riêng và hoạt động Đoàn nói chung vẫn chưa theo kịp với sự phát triển đa dạng về nhu cầu của thanh niên. *Nguyên nhân:* thiếu sự chỉ đạo tập trung, quyết liệt từ Trung ương; Trung ương Đoàn chưa tham mưu đầy đủ để tạo cơ chế, chính sách, nguồn lực cho một số cấp bộ Đoàn còn thụ động.

III. ĐÁNH GIÁ CHUNG

1. Nhận định chung

- 2 Phong trào *5 xung kích phát triển kinh tế - xã hội và bảo vệ tổ quốc*” và *“4 đồng hành với thanh niên lập thân, lập nghiệp”* đã được các cấp bộ Đoàn tập trung triển khai có hiệu quả, đóng góp tích cực vào việc thực hiện nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội bảo vệ quốc phòng, an ninh của đất nước; đồng thời tạo động lực quan trọng trong công tác đoàn kết, tập hợp và giáo dục thanh niên, xây dựng và củng cố tổ chức Đoàn vững mạnh; nâng cao uy tín và vị thế chính trị của tổ chức Đoàn trong TTN và xã hội.

- Các cấp bộ Đoàn đã chủ động phát huy nội lực, tính tích cực, tình nguyện và sáng tạo của thanh niên, đảm nhận thực hiện nhiều chương trình, dự án, những việc khó, việc mới. Nhiều nội dung của phong trào đã được nâng cao về chất lượng, đi vào chiều sâu, thiết thực và gắn bó với thanh niên; nhiều mô hình, hình thức hoạt động mới của Đoàn được sáng tạo và phát triển, từng bước đáp ứng nhu cầu chính đáng của thanh niên.

- Nhiều hoạt động phong trào đã đi sâu vào thực tiễn đời sống xã hội của thanh niên và được thanh niên đón nhận tự giác với nhiều mô hình hay, cách làm

hiệu quả, sáng tạo có thể nhân rộng. Nhận thức của thanh niên về học nghề lập nghiệp thay đổi đáng kể khi tỉ lệ học sinh đăng ký học nghề thay vì tham gia thi tuyển đại học, cao đẳng ngày càng tăng. Nhận thức về các kỹ năng được củng cố. Mức độ quan tâm và ủng hộ của xã hội đối với các hoạt động của Đoàn ngày càng tăng, sự vào cuộc của các đơn vị truyền thông trong triển khai các hoạt động, nội dung của phong trào ngày càng mạnh mẽ đã tạo hiệu ứng lan tỏa rộng rãi đến tất cả các đối tượng thanh niên và toàn xã hội, góp phần vào thành công chung trong việc hiện thực hóa chương trình hành động của Đoàn trong nhiệm kỳ.

- Công tác chỉ đạo của các cấp bộ Đoàn có nhiều đổi mới và hiệu quả theo hướng thiết thực, hiệu quả hơn, xác định được các mũi nhọn xung kích để triển khai các nội dung của phong trào luôn bám sát đối tượng, lĩnh vực hoạt động, xung kích từ những vấn đề thiết thực của ĐVTN. Đặc biệt, việc cụ thể hoá các chương trình, dự án của Đoàn Thanh niên đưa vào chỉ tiêu phát triển kinh tế - xã hội của địa phương, tiếp tục khẳng định vị trí, vai trò của tổ chức Đoàn và thanh niên trong phát triển kinh tế - xã hội của địa phương và đất nước.

Có thể khẳng định 2 phong trào “*5 xung kích phát triển kinh tế - xã hội và bảo vệ tổ quốc*” và “*4 đồng hành với thanh niên lập thân, lập nghiệp*” đã thể hiện khá rõ nét vai trò xung kích của tổ chức Đoàn và tuổi trẻ cả nước trên nhiều địa bàn, lĩnh vực; phong trào có quy mô và phạm vi tác động khá lớn, mang lại hiệu quả thiết thực trong công tác Đoàn và phong trào TTN trên cả phương diện giáo dục, hiệu quả kinh tế - xã hội, tập hợp, đoàn kết thanh niên, nâng cao chất lượng đội ngũ và củng cố phát triển tổ chức Đoàn, Hội, Đội.

2. Một số bài học kinh nghiệm

- Luôn bám sát các chủ trương chỉ đạo của Đảng, Chính quyền các cấp và nhiệm vụ phát triển KT- XH của đất nước, của địa phương, đơn vị, từ đó xây dựng thành chương trình hành động cụ thể, phù hợp để triển khai thực hiện phong trào. Chủ động tham mưu, đề xuất với cấp uỷ, chính quyền và phối hợp chặt chẽ với các ban, ngành, đoàn thể nhằm “*xã hội hoá*” công tác thanh niên;

- Thường xuyên đổi mới phương thức truyền tải nội dung của phong trào cho phù hợp với từng đối tượng thanh niên, tạo động lực để thu hút, tập hợp thanh niên, phát huy nhu cầu tự khẳng định mình của thanh niên, khơi dậy tính tích cực xã hội của thanh niên, tinh thần tình nguyện vì cuộc sống của cộng đồng của thanh niên;

- Để nâng cao hiệu quả của phong trào phải cụ thể hoá phong trào thành những phong trào nhánh, thành những nội dung, hình thức hoạt động, các chiến dịch, các cuộc vận động,...cho phù hợp với từng đối tượng thanh niên, từng lĩnh vực thanh niên tham gia;

- Xây dựng đội ngũ cán bộ Đoàn có tâm huyết, năng động, sáng tạo, dám nghĩ, biết làm, có tư duy và kiến thức về quản lý kinh tế - xã hội, có khả năng phát hiện, đề xuất vấn đề và giải quyết vấn đề;

- Tăng cường phối hợp với các bộ, ban, ngành ở Trung ương để tháo gỡ cơ chế, chính sách cho thanh niên; đồng thời huy động thêm nguồn lực để triển khai thực hiện phong trào, đặc biệt là kêu gọi sự tham gia của các Tập đoàn kinh tế, các Doanh nghiệp, Doanh nhân, nhà quản lý,... thành đạt, có uy tín đồng hành với tổ chức Đoàn trong việc chăm lo, bồi dưỡng và phát huy thanh niên đẩy mạnh phong trào thi đua hành động cách mạng của tuổi trẻ.

IV. ĐỀ XUẤT, KIẾN NGHỊ

1. Đối với việc triển khai 2 phong trào trong năm 2012

- Đề nghị Ban Chấp hành Trung ương Đoàn tiếp tục lãnh đạo, chỉ đạo các cấp bộ Đoàn tập trung triển khai các nội dung của 2 phong trào, tiến hành tổng kết phong trào vào giữa năm 2012.

- Các cấp bộ Đoàn căn cứ nội dung 2 phong trào, trên cơ sở rà soát các chỉ tiêu, vận động nguồn lực, quyết liệt thực hiện những nội dung, chỉ tiêu còn lại của nhiệm kỳ; tiến hành tổng kết phong trào từ cơ sở.

- Đề nghị Ban Chấp hành Trung ương Đoàn tiến hành tổng kết 2 phong trào vào đầu quý III/2012. Nếu điều kiện cho phép, nên biên tập sách phụ lục các mô hình tiêu biểu trong thực hiện 2 phong trào.

2. Đối với việc triển khai 2 phong trào trong nhiệm kỳ tới

Trong nhiệm kỳ tới, 2 phong trào cần tiếp tục duy trì với tên gọi là “*5 xung kích xây dựng và bảo vệ Tổ quốc*” và “*4 đồng hành với thanh niên lập thân, lập nghiệp*” với những nội dung đề xuất như sau:

2.1. Năm xung kích xây dựng và bảo vệ Tổ quốc

- Xung kích làm chủ tri thức, khoa học công nghệ.
- Xung kích thực mục tiêu công nghiệp hóa, hiện đại hóa; xung kích cải cách hành chính; xung kích xây dựng nông thôn mới.
- Xung kích bảo vệ Tổ quốc, giữ gìn an ninh trật tự, an toàn xã hội.
- Xung kích xây dựng đời sống văn hóa.
- Xung kích bảo vệ môi trường, ứng phó với biến đổi khí hậu.

2.2. Bốn đồng hành với thanh niên lập thân, lập nghiệp

- Đồng hành với thanh niên trong học tập, nghề nghiệp và việc làm.
- Đồng hành với thanh niên trong nâng cao sức khỏe thể chất và tinh thần.

- Đồng hành với thanh niên trong phát triển kỹ năng xã hội.
- Đồng hành với thanh niên yếu thế.

BAN BÍ THƯ TRUNG ƯƠNG ĐOÀN